

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

Л И С Т

25.11.2010 N 7563/11/17-10

На N 144-504/2010 від 08.11.2010

України

Народному депутату

п. Кунченко О.П.

Щодо надання роз'яснень

Шановний Олексію Петровичу!

Національна комісія регулювання
електроенергетики України

(далі - НКРЕ) розглянула Ваш запит від 08.11.2010 N
144-504/2010

та в межах своєї компетенції повідомляє.

Відповідно до положень частини шостої статті
24 Закону

України "Про електроенергетику" ([575/97-ВР](#)),

енергопостачальники, що здійснюють постачання електричної енергії

на закріпленій території, не мають права відмовити споживачу, який

розташований на такій території, в укладенні договору на

постачання електричної енергії, крім випадків, якщо відсутня

технічна можливість.

Положеннями статті 13 Закону України "Про захист економічної

конкуренції" ([2210-14](#)) встановлено, що зловживанням монопольним

(домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта

господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на

ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення

чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів

господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов

існування значної конкуренції на ринку.

Зловживанням монопольним (домінуючим) становищем

на ринку,

зокрема, визнається:

1) встановлення таких цін чи інших умов придбання або

реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов

існування значної конкуренції на ринку;

2) застосування різних цін чи різних інших умов до

рівнозначних угод з суб'єктами господарювання, продавцями чи

покупцями без об'єктивно виправданих на те причин;

3) обумовлення укладення угод прийняттям суб'єктом

господарювання додаткових зобов'язань, які за своєю природою або

згідно з торговими та іншими чесними звичаями у підприємницькій

діяльності не стосуються предмета договору;

4) обмеження виробництва, ринків або технічного розвитку, що

завдало чи може завдати шкоди іншим суб'єктам господарювання,

покупцям, продавцям;

5) часткова або повна відмова від придбання або реалізації

товару за відсутності альтернативних джерел реалізації чи

придбання;

6) суттєве обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів

господарювання на ринку без об'єктивно виправданих на те причин;

7) створення перешкод доступу на ринок (виходу з ринку) чи

усунення з ринку продавців, покупців, інших суб'єктів

господарювання.

Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Взаємовідносини, які виникають в процесі продажу і купівлі

електричної енергії між виробниками або постачальниками

електричної енергії та споживачами (на роздрібному ринку

електричної енергії), регулюються Правилами користування

електричною енергією, затвердженими постановою НКРЕ від 31.07.96

№ 28([z0417-96](#)), зареєстрованими в Міністерстві юстиції України

02.08.96 за № 417/1442 (із змінами) (далі - Правила).

Дія цих Правил ([z0417-96](#)) поширюється на всіх юридичних

осіб та фізичних осіб (крім населення) (абзац другий пункту 1.1

Правил).

Редакція Правил користування електричною енергією

([z0417-96](#)) до 2002 року містила норми, які давали можливість

основним споживачам постачати електричну енергію субспоживачам та

отримувати від останніх кошти за надання послуг з передачі

електричної енергії. Цим було створено невідповідність норм Правил

користування електричною енергією нормам законодавства України

(зокрема, в частині ліцензування певних видів господарської

діяльності) та наявність нерівних умов для двох однотипних

споживачів електричної енергії, електроустановки одного з яких

приєднані безпосередньо до електричних мереж електропередавальної

організації, а другого – до технологічних електричних мереж

власника мереж, який не є електропередавальною організацією.

У зв'язку із вищезазначеним впродовж 2002-2008 рр. до Правил

користування електричною енергією (z0417-96) поетапно вносились

відповідні зміни з метою створення рівних умов для споживачів:

1. Вилучення у основного споживача, який не має відповідної

ліцензії, функцій та повноважень постачальника електричної

енергії;

2. Вирішення питання вимушеної передачі електричної енергії

електричними мережами основного споживача без ліцензування;

3. Врегулювання питання відшкодування витрат основних

споживачів на передачу електричної енергії (утримання

технологічних електричних мереж).

На сьогодні, відповідно до положень пункту 1.4 Правил

(z0417-96), точка продажу електричної енергії споживачу

установлюється на межі балансової належності його

електроустановок

та зазначається в договорі про постачання електричної енергії або

в договорі про купівлю-продаж електричної енергії.

Електропередавальна організація покриває всі витрати,

пов'язані з доставкою електричної енергії в точку продажу.

Згідно з положеннями пункту 1.10 Правил ([z0417-96](#)),

електропередавальна організація, що здійснює діяльність з передачі

електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами в

межах закріпленої території здійснення ліцензованої діяльності

забезпечує передачу електричної енергії місцевими (локальними)

електричними мережами та технологічними електричними мережами

інших власників, які не мають ліцензій на передачу електричної

енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Для забезпечення передачі електричної енергії електричними

мережами, що не належать електропередавальній організації, між електропередавальною організацією та відповідним власником мереж, який не має ліцензії на здійснення діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, укладається договір щодо спільного використання електричних мереж.

Таким чином, Правилами ([z0417-96](#)) встановлені

недискримінаційні умови для усіх споживачів України, які полягають

у тому, що усі споживачі електричної енергії оплачують обсяги

спожитої електричної енергії та не здійснюють оплату послуг з

передачі електричної енергії безпосередньо власникам технологічних

електричних мереж, які не мають ліцензій на передачу електричної

енергії місцевими (локальними) електричними мережами, а отже,

несуть однакові витрати у разі споживання однакового обсягу

електричної енергії.

Враховуючи вищенаведене, НКРЕ вважає, що запропоновані Вами

пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів не

узгоджуються з чинним законодавством України, зокрема, з вимогами

Закону України "Про захист економічної конкуренції" ([2210-14](#)).

Додатково повідомляємо, що, відповідно до положень пункту 1.2

Правил([z0417-96](#)), базовий період - це календарний рік, що

передуює календарному року, у якому власником мереж складається та

погоджується кошторис витрат на утримання технологічних

електричних мереж; власник електричних мереж - це юридична або

фізична особа, якій на праві власності або користування належать

електроустановки, призначені для передачі та/або розподілу

електричної енергії; основний споживач - це споживач електричної

енергії або власник електричних мереж, який передає частину

електроенергії своїми технологічними електричними мережами

субспоживачам та/або електропередавальній організації.

Згідно з положеннями пункту 6.29 Правил ([z0417-96](#)),

електропередавальні організації, які використовують технологічні

електричні мережі інших власників електричних мереж, сплачують

останнім плату за спільне використання технологічних електричних

мереж, яка визначається відповідно до Методики обрахування плати

за спільне використання технологічних електричних мереж,

затвердженої постановою НКРЕ від 12.06.2008 N 691 ([z0732-08](#)),

zareestrovanoї в Міністерстві юстиції України 08.08.2008 за

N 732/15423 (далі - Методика).

Відшкодування обґрунтованих витрат з утримання технологічних

електричних мереж споживача (основного споживача) оплачується

відповідно до договору про спільне використання технологічних

електричних мереж і враховує фактичні обґрунтовані витрати

основного споживача на утримання цих електричних мереж (пункт 6.30

Правил) (z0417-96).

Положеннями пункту 6.32 Правил(z0417-96)
встановлено, що

фактичні обґрунтовані витрати на утримання
технологічних

електричних мереж відшкодовуються власнику
електричних мереж

відповідно до його кошторису витрат на здійснення цієї
діяльності.

Кошторис витрат на утримання технологічних
електричних мереж

складається на підставі бухгалтерських документів
про фактичні

витрати на здійснення цієї діяльності впродовж базового
періоду.

До витрат на утримання технологічних
електричних мереж

належать лише ті витрати, які безпосередньо стосуються
вказаного

виду діяльності.

Величина витрат споживача не може перевищувати
граничної

величини витрат, визначених відповідно до нормативів
витрат за

об'ємом умовних одиниць електроустановок, які складаються за

результатами діяльності електропередавальної організації, на

території здійснення ліцензованої діяльності якої приєднані

електроустановки основного споживача (споживача).

У разі використання технологічних електричних мереж власника

електричних мереж (споживача, основного споживача) для

електрозабезпечення електроустановок декількох суб'єктів

господарювання величина витрат на утримання цих технологічних

електричних мереж розподіляється пропорційно обсягам електричної

енергії, що надійшла в мережі відповідних суб'єктів

господарювання, та обсягу електричної енергії, використаної

власником електричних мереж (споживачем, основним споживачем),

відповідно до складеного балансу електричної енергії за базовий

період.

У разі використання електропередавальною

організацією, яка

здійснює ліцензовану діяльність на закріпленій території, мереж

споживача (основного споживача) останній погоджує кошторис

обґрунтованих витрат у відповідному територіальному

представництві НКРЕ.

Узгоджений з територіальним представництвом НКРЕ кошторис

витрат є невід'ємним додатком до договору про спільне використання

технологічних електричних мереж.

Одночасно слід зазначити, що згідно з пунктом 1.5 Методики

([z0732-08](#)), власник мереж має забезпечувати управління

діяльністю з утримання технологічних електричних мереж спільного

використання за принципом економічної доцільності та з метою

досягнення оптимальної вартості послуг для їх користувачів.

Власник мереж має вести окремий бухгалтерський облік витрат,

пов'язаних з утриманням та експлуатацією технологічних електричних

мереж спільного використання.

Кошти, отримані власником електричних мереж як плата за

спільне використання технологічних електричних мереж,

обліковуються окремо та використовуються виключно на утримання цих

мереж у належному технічному стані та їх експлуатацію (положення

пункту 1.7 Методики) ([z0732-08](#)).

Таким чином, порядок відшкодування обґрунтованих витрат з

утримання технологічних електричних мереж спільного використання

полягає в тому, що власник мереж отримує відшкодування витрат з

утримання технологічних електричних мереж спільного використання у

разі виконання таких умов:

1) власником технологічних електричних мереж спільного

використання здійснюються заходи з утримання цих мереж, що

підтверджується бухгалтерською документацією;

2) обсяг витрат з утримання технологічних електричних мереж

спільного використання, які електропередавальна організація буде

відшкодовувати власнику мереж, має не перевищувати обсяг коштів,

який витрачала б електропередавальна організація, за умови, що

відповідні технологічні електричні мережі належали б

електропередавальній організації.

Голова Комісії
С.Тітенко